

První potvrzené hnízdění slavíka modráčka středoevropského (*Luscinia svecica cyanecula*) na Svitavsku

The first confirm breeding of White-spotted Bluethroat (Luscinia svecica cyanecula) in the Svitavy microregion

Jakub VRÁNA¹ & Luboš NOVÁK²

¹ Riegrova 15, 568 02, Svitavy; e-mail: kuba.vrana@email.cz

² Riegrova 6, 568 02, Svitavy; e-mail: lubos.birder@email.cz

Slavík modráček (*Luscinia svecica*) je pěvec s palearktickým typem rozšíření (ŠŤASTNÝ & HUDEC 2011). Velikost jeho evropské populace se pohybuje mezi 540 000 až 1 400 000 páry (HAGEMEIJER & BLAIR 1997). V České republice se přitom setkáváme s dvěma podruhy. Zatímco slavík modráček tundrový (*L. s. svecica*) hnízdí výlučně v Krkonoších nad hranicí lesa v arkoalpínské tundře, slavík modráček středoevropský (*L. s. cyanecula*) je rozšířen plošněji v nižších polohách a jeho početnost byla při posledním sčítání ptáků ČR stanovena na 400–600 párů (ŠŤASTNÝ *et al.* 2006). Těžištěm jeho výskytu jsou jižní Čechy, šíří se ale i do dalších oblastí (GRIM 1991, KLÁPŠTĚ & KLÁPŠŤOVÁ 2009) včetně východních Čech (KVEREK 1992, REJL & BARTA 1992, ČESÁK 2006, ŠŤASTNÝ 2009).

Na Svitavsku bývá v předchozích desetiletích zaznamenáván nepravidelně hlavně v době jarního tahu (JETMAR 2000, VRÁNA 2008). V posledních letech je sice zjišťován častěji (J. Mach *in litt.*) a byli zdokumentováni i zpívající samci (VRÁNA & MACH 2011, VRÁNA & KADAVA 2015), první hnízdění však bylo prokázáno až roku 2017 na Lánském rybníce u Svitav (Pardubický kraj, rozloha cca 7 ha, kvadrát 6264, koordináty 49°44'36" N, 16°27'60" E, nadmořská výška 433,5 m n. m.). Pozorování přitom pochází z obnažených břehů rybníka a ze severozápadní části lokality, kde poměrně rozsáhlé litorální porosty přechází v mokřad. Ten je tvořen především ostřicemi (*Carex* spp.), jež místy doplňují rákos obecný (*Phragmites australis*), orobinec široolistý (*Typha latifolia*) a různé vrby (*Salix* spp.; P. Lustyk *in litt.*).

Poprve zde byl tento druh v daném roce nalezen 2. 4., kdy M. Janoušek objevil jednoho samce. Samice sbírající potravu do zobáku byla zjištěna 29. 4. L. Novákem, který ji při této činnosti opakovaně pozoroval i v průběhu května. J. Vrána pak dne 23. 7. od 5.00 do 6.30 odchytil a okroužkoval celkem tři vyvedená mláďata. Všechna mláďata již byla dobře opeřená a vzletná. Vzhledem k dorůstajícímu krycímu perí na těle a hlavě (obr. 1) se po konzultaci s odborníky (P. Kverek *in litt.*, R. Lučan *in litt.*) došlo k závěru, že jde o potomky páru, který vyhnízdil na lokalitě.

Přestože zpívající modráčci jsou již od roku 2010 (VRÁNA & MACH 2011) zaznamenáváni také na rybnících u Opatova, nebylo zahnízdění v této oblasti dosud prokázáno. Výše popsané nálezy tak skutečně dokládají první potvrzené hnízdění v rámci celého regionu. Potěšitelné přitom je, že proběhlo úspěšně.

Obr. 1: Jedno z mláďat slavíka modráčka středoevropského (*Luscinia svecica cyanecula*) odchycených dne 30. 7. 2017 na Lánském rybníku u Svitavy. Foto: J. Vrána.

Fig. 1: Ringed juvenile White-spotted Bluethroat (*Luscinia svecica cyanecula*) at the Lánský pond near the town of Svitavy, 30th July 2017. Photo by J. Vrána.

SOUHRN

V roce 2017 bylo zjištěno hnízdění jednoho páru slavíka modráčka středoevropského (*Luscinia svecica cyanecula*) na Lánském rybníce u Svitavy (Pardubický kraj, rozloha cca 7 ha, kvadrát 6264, koordináty 49°44'36" N, 16°27'60" E, nadmořská výška 433,5 m n. m). Během dubna a května tu byli opakovaně pozorováni dospělí ptáci včetně samice sbírající potravu. Dne 30.7. došlo k odchytu třech vyvedených mláďat. Jedná se o první prokázané vyhníždění tohoto druhu na Svitavsku.

SUMMARY

In 2017 a pair of White-spotted Bluethroat (Luscinia svecica cyanecula) nested at the Lánský pond near the town of Svitavy (the Pardubický region, Grid no. 6264, coordinates 49°44'36" N, 16°27'60" E, altitude 433,5 m a.s.l.). Female who collected a food for offspring was repeatedly observed during April and May. Three young were ringed on the 30th July. These records represent the first confirmed breeding of this species in the Svitavy microregion.

LITERATURA

- ČESÁK J. 2006: Přírodní rezervace Baroch – nové hnízdiště slavíka modráčka středoevropského (*Luscinia svecica cyanecula*). *Panurus* 15: 101–102.
- GRIM T. 1991: Zahníždění slavíka modráčka středoevropského (*Luscinia svecica cyanecula* Meisner, 1984) na Českomoravské vrchovině. *Moravský ornitolog* 3: 15–16.

- HAGEMEIJER E. J. M. & BLAIR M. J. (eds) 1997: *The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance*. T & AD Poyser, London.
- HUDEC K. & ŠŤASTNÝ K. (eds) 2011: *Fauna ČR. Ptáci 3/1*. Academia, Praha.
- JETMAR F. 2000: Výskyt a změny početnosti ptáků na soustavě rybníků u Opatova. *Sylvia* 36: 127–153.
- KLÁPŠTĚ J. & KLÁPŠŤOVÁ J. 2009: Slavík modráček středoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*) vyhníždil na rybníku Žabakor v Českém ráji. *Crex* 29: 149–152.
- KVEREK P. 1992: Slavík modráček středoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*) na úpatí Českého ráje. *Panurus* 4: 73–76.
- REJL J. & BÁRTA F. 1992: Slavík modráček středoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*) hnízdí v NPR Bohdanečský rybník (okr. Pardubice). *Práce a studie* 4: 177–178.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V., HUDEC K. (eds) 2006: *Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice*. Aventinum, Praha.
- ŠŤASTNÝ V. 2009: Slavík modráček středoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*) vyhníždil u Turnova v Českém ráji. *Panurus* 18: 43–52.
- VRÁNA J. 2008: *Avifauna svitavského Dolního a Horního rybníka v letech 2004–2007*. Práce SOČ, nepublikováno.
- VRÁNA J. & KADAVA L. 2015: Ornitologická pozorování. *Panurus* 24: 69–108.
- VRÁNA J. & MACH J. 2011: Ornitologická pozorování. *Panurus* 20: 193–220.

